

Våra dvärgschnauzrar och deras tänder

Då och då hör jag dvärgschnauzerägare tala om sina hundars dåliga tänder. Det har fått mig att bli lite nyfiken. För att få lite fakta i saken har jag kontaktat Bagarmossens djursjukhus där jag träffat en "tandläkarveterinär", jag har också talat med skadeavdelningen på Agria och letat på webben efter information.

Vilka arbetar med våra hundars tänder? Veterinärer får arbeta med tänder och traditionellt har sköterskor undersökt tänderna. Men det kan också finnas vanliga tandläkare som blir intresserade och fortbildar sig på djur. Idag vidareutbildas många veterinärer och utbudet av kurser avseende tandvård har ökat. Man kan bli utexaminerad tandspecialist och för de som har intresse finns även en Europeisk titel.

Små raser har en överrepresentation av tandlossning. 80 % av alla hundar från 3 års ålder har början till tandköttsinflammation, sk paradontit. 5 % av alla hundar över 1 år har karies och det är vanligast i övre kindtänderna.

På den unga hunden är operation av mjölkttänder som inte vill lossna den vanligaste behandlingen. På den äldre hunden (från 3 år) är tandsten mycket vanligt och även början till tandköttsinflammation. Det finns alltid bakterier i hundens mun, men om de blir för många på samma ställe eller av en viss sort (se nedan) leds dessa ner till tandens rot. Stödjevävnaden och roten drabbas av inflammationen som bryts ner och till slut lossnar tanden.

Det finns tre olika former av periodontitis – en viss sorts bakterie - i våra hundmunnar.

Localised juvenile periodontitis

Rapidly progressive periodontitis

Refractory periodontitis – denna variant svarar inte på behandling

De vanligaste bakterierna heter Treponema

Vilka Treponema-bakterier som påträffas i tandköttsfickor hos hund och människa skiljer sig dock. Treponema denticola är en vanligt förekommande periodontalbakterie hos människor men den ses sällan hos hundar. Hos hund är i stället Treponema-grupp I, II och IV samt Treponema socranskii starkt sammankopplade med periodontit. Då bakterierna finns i munnen hos både hundar med och utan periodontit är det troligt att Treponema är en opportunist som är beroende av andra bakterier vid infektion. Treponema spp. är en variant svårodlade bakterier och det har hos hundar med periodontit hittats många Treponema spp. som inte har kunnat odlas ännu. Någon av dessa ännu inte odlade Treponema spp. skulle kunna ha ännu starkare koppling till periodontit hos hund.

Blödande tandkött, "Gingivit", på grund av plack som innehåller bakterier kan bero på olika faktorer. Dålig tandhygien är det vanligaste, medicinering vilket inte är så vanligt hos hund, infektioner tex vissa virus och svamp. Ensidig näring kan också vara en orsak. Därmed menas inte samma mat utan om innehållet inte är fullgott.

Tandköttinflammation är reversibelt och går att bromsa eller i bästa fall få bort med god tandhygien. Vad finns det då för hjälpmedel?

Som tur är har hundtänder kraftigare rötter och sitter hårt så vi borde ha en chans att påverka våra hundars tandstatus.

Om man väljer ett torrt foder bidrar det till rengöring men det finns mycket mer att göra.

På marknaden finns olika medel för att lösa upp plack. PlaqueOff är ett av dessa där det gjorts en vetenskaplig undersökning som stödjer resultatet av bättre andedräkt och mindre plack . Studien är visserligen gjord på beställning av företaget Varbergsveterinärerna och är publicerad på vetenskapliga grunder. Vill du läsa mer gå in på:

<http://www.plaqueoff.com/for-animals/research/varberg-study/>. PlaqueOff innehåller jod vilket inte ska kombineras med sköldkörtelsjukdom av något slag.

Dentastix tuggben innehåller två aktiva ingredienser (natriumtripolyfosfat och zinksulfat) som binder kalcium i saliven och saktar ner bildandet av tandsten. Dessa ämnen mjukgör placken MEN om din hund slukar benet som godis har det ingen verkan. Ska den verksamma substansen fungera måste hunden verkligen tugga på benet. Om hunden får andra ben "köttben" ska de ha en storlek så att hela benet inte riktigt går in i munnen.

Är det så olyckligt att hunden tappar alla tänder kan dom tugga med gommen.

Om olyckan är framme och hunden slår ut en tand och du vill visa din hund på utställning måste en veterinär intyga att tanden är utslagen och att det inte rör sig om en medfödd tandförlust. Har du inte veterinär nära just när olyckan händer kan man alltid röntga skadan efteråt då roten sitter kvar. Vid en medfödd avsaknad av tand saknas rot. Vid olycksfall är det oftast kindtänderna som går sönder pga kraftiga bett. Vid slag är det framtänder och hörntänder som tar mest skada. Behandling görs av frakturer i tand. Om pulpan är blottad går det att rotfylla tanden. Har en tand slagits av kan man behöva slipa till den så att vassa tanddelar inte skadar hundens mun och tunga. Fungerar inte behandling dras förstås tanden ut. Att skada tänder i munnen kan göra mycket ont och hunden kan behöva smärtlindring. Titta efter i munnen och kontakta veterinär.

Tandförsäkring finns hos försäkringsbolagen men tex i Folksam ersätts endast tandfraktur som uppkommit genom olycksfall. Inte ens borttagande av mjölkttänder finns med i villkoret.

Agria ersätter bettfel i medicinskt syfte om valpen har veterinärbesiktigats mellan 6-8 veckor utan anmärkning på bettet. Bettfelet ska alltså uppkomma efter vecka 8. Hunden ska också vara veterinärvårdsförsäkrad före 4 månaders ålder och fortsatt försäkrad utan uppehåll. Tandsten eller komplikationer till dålig mun eller tandstatus ersätts inte. Alltså ingen ersättning betalas ut för inflammerat tandkött. Agria ersätter dock rotspetsabscesser (böld), emaljdefekter, karies och stomatit (inflammation i munslemhinnan). MEN flera av diagnoserna ersätts inte om problemet beror på allmänt dålig munstatus vilket är ägarens ansvar.

Vad kan vi göra?

Vi kan borsta tänderna på våra hundar. Köp en barntandborste av minsta modell men använd endast tandkräm för hundar. Finns hos zoologiska handlare och hos en del veterinärmottagningar. Det finns också en speciell tandborste med borst på två sidor. Många som jag har frågat vad som fungerar bäst svarar att den fingertuta som kan köpas och smörjas in med hundtandkräm är det smidigaste sättet att "borsta" med. Tandkrämen gillas av de flesta hundar och tänk på att inte belöna hunden efteråt med godis. Börja med att borsta en tand och starta med utsidan. När hunden accepterar att borsta hela utsidan både uppe och nere, fortsätt med en liten bit kanske bara en tand på insidan av tandraden när hunden har vant sig vid hela utsidan. Alla kanske ändå inte accepterar att bli borstade på insidan. Använder du borste ta med mycket mjuka cirkelrörelser på tänderna så du inte skadar tandköttet – ja det är ju precis som för oss.

Nästa gång du går till veterinären oavsett orsak be att de tittar på hundens munstatus så att tandsten tas bort i tid. Lycka till med era dvärgarschnauzrars tänder. Själv ska jag gå och köpa mig fingertutan och börja borsta.

Inger Hellgren